

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/12/2015
Identifikačné číslo spisu:	4213010508
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Harabin
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4213010508.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Harabina a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci obvineného J. O. , pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, 2 písm. a/ Tr. zák., na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením 15. apríla 2015 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 23. júla 2014, sp. zn. 2To 52/2014, takto

rozhodol:

I.

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. uznesením Krajského súdu v Nitre z 23. júla 2014, sp. zn. 2To 52/2014 a konaním, ktoré mu predchádzalo z dôvodu § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach §§ 113 ods. 1, 199 ods. 1, 319 Tr. por. a § 39 ods. 1 zák. č. 171/1993 Z. z. v neprospech obvineného J. O..

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie krajského súdu **s a z r u š u j e** .

Z r u š u j e s a aj rozsudok Okresného súdu Komárno z 20. marca 2014, sp. zn. 1T 123/2013.

Z r u š u j ú s a aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Komárno **p r i k a z u j e** , aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

II.

Podľa § 380 ods. 2 Tr. por. obvinený J. O., nar. XX. J. XXXX v D., trvale bytom D. č. XXX, t.č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove, **s a n e b e r i e d o v ä z b y** .

Odôvodnenie

I.

Rozsudkom Okresného súdu Komárno z 20. marca 2014, sp. zn. 1T 123/2013 bol J. O. uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, 2 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom období, minimálne v priebehu posledných štyroch až piatich mesiacov pred 24. aprílom 2013 si od doposiaľ nestotožnenej osoby na doposiaľ presne nezistenom mieste zaobstaral psychotropnú látku pervitín, ktorého účinnou zložkou je metamfetamín, ktorú pri sebe, ako aj v osobnom motorovom vozidle značky ŠKODA Octavia RS, ev. čís.: E. modrej farby neoprávnené prechovával a následne uvedenú psychotropnú látku ďalej distribuoval a predával, pričom 24. 4. 2013 bola na základe príkazu na prehliadku iných priestorov, za mestom Kolárovo - časť Veľký Ostrov smerom do obce Dolný Chotár vykonaná prehliadka iných priestorov, a to osobného motorového vozidla značky ŠKODA Octavia RS, ev. č. E. modrej farby, ktorého vlastníkom je spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. a držiteľom je obvinený J. O., pričom pri vykonávaní uvedenej prehliadky iných priestorov bola v uvedenom osobnom motorovom vozidle zaistená zatavená 12 mililitrová injekčná striekačka s obsahom bieleho kryštalického materiálu s hmotnosťou 7,431 gramu s priemernou koncentráciou 44,2 % hmotnostných metamfetamínu s prímiesou MSM, ktorý materiál obsahoval 3,285 gramu absolútneho metamfetamínu v minimálnej hodnote 142,62 eur, ktorý je zaradený v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 139/1998 Z.z.) do II. skupiny psychotropných látok, ktorú psychotropnú látku mal obžalovaný v držbe a ktorú dal do auta s úmyslom jej ďalšieho predaja, a takto konal, hoci rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 3.6.2005, sp. zn. 2T 46/05 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27.7.2005, sp. zn. 3To 304/05, právoplatným 27.7.2005 bol odsúdený okrem iného aj pre trestný čin nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. b/, c/, d/ Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005).

Obvinený J. O. bol za to odsúdený podľa §§ 172 ods. 2, 38 ods. 1, 2, 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere desať rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia. V zmysle § 73 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. bolo mu uložené ochranné protitoxikomaničné liečenie v ústavnej forme. Podľa §§ 76 ods. 1, 78 ods. 1 Tr. zák. mu bol uložený ochranný dohľad na jeden rok.

Odvolanie obvineného bolo uznesením Krajského súdu v Nitre z 23. júla 2014, sp. zn. 2 To 52/2014 zamietnuté ako nedôvodné.

Obvinený podal 4. novembra 2014 proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 23. júla 2014, sp. zn. 2To 52/2014 dovolanie z dôvodu § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. Uznesenie je založené na nezákonných dôkazoch a nesprávnom právnom posúdení skutku. Dôkaz, na základe ktorého sa trestné konanie začalo, bol zabezpečený nezákonne. Z úradných záznamov polície z 22, 23 a 24. apríla 2013 vyplýva, že polícia vo veci postupovala podľa zák. č. 171/1993 Z.z. Súdna prax v otázkach hodnotenia legálnosti služobného zákroku vykonaného za účelom získania dôkazu pre trestné konanie požaduje, aby neboli obchádzané ustanovenia Trestného poriadku. Cieľom policajných orgánov za účasti vyšetrovateľa nebolo v danej veci vykonať služobný zákrok, ale zabezpečiť dôkaz pre účely trestného konania, hoci vedeli s dostatočným časovým predstihom o tom, že J. O. na konkrétnych miestach predáva pervitín a na prepravu používa Škodu Octaviu modrej farby po známej trase, ktorú dva dni sledovali a čakali na neho až do zadržania. Úradné záznamy preukazujú, že polícia sledovala osoby a veci, ale nepostupovala v súlade s ustanovením § 113 Tr. por. po vydaní príkazu prokurátora. Nešlo o úkon neodkladný alebo neopakovateľný ani o prípad nebezpečenstva z omeškania. Nebol daný dôvod začínať trestné stíhanie

vykonaním zaist'ovacieho úkonu. Tieto výhrady uplatnil v konaní pred okresným i krajským súdom. Navrhol vysloviť porušenie zákona v ustanovení, o ktoré sa dôvod dovolania opiera, zrušiť uznesenie Krajského súdu v Nitre z 23. júla 2014, sp. zn. 2To 52/2014 a prikázať tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor uviedol, že uznesenie krajského súdu v spojení s rozsudkom Okresného súdu Komárno bolo založené na dôkazoch získaných v súlade so zákonom. Príslušníci polície konali na základe § 39 a násl. zák. č. 171/1993 Z.z., upravujúcich operatívno - pátraciu činnosť, v rámci ktorej vykonávali úkony za účelom získania informácií. Pred začatím trestného stíhania nedochádzalo k sledovaniu osôb a vecí v zmysle § 113 Tr. por. a po jeho začatí, vykonaného zaist'ovacím úkonom, boli všetky dôkazy vykonané zákonne. Dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. považuje za neopodstatnený. Navrhol dovolanie v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie obvineného J. O. je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou zastúpenou obhajcom, v zákonom stanovenej lehote (§§ 368 ods. 1, 2 písm. a/, 369 ods. 2 písm. b/, 372 ods. 1, 373 ods. 1, 370 ods. 1, 3 Tr. por.) a spĺňa podmienky a obsahové náležitosti uvedené v § 374 ods. 1, 2, 3 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisu zistil, že dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. bol naplnený. Rozhodnutie súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom.

V zmysle § 119 ods. 2 Tr. por. za dôkaz môže slúžiť všetko, čo prispieva na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona. Dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, previerka výpovede na mieste, rekognícia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-pátracej činnosti.

Podľa zák. č. 171/1993 Z.z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov

§ 38a ods. 1 operatívno-pátracia činnosť je systém spravidla utajených, spravodajských opatrení vykonávaných Policajným zborom na účely predchádzania, zamedzovania, odhaľovania a dokumentovania trestnej činnosti a zisťovania jej páchatel'ov ... a vypátrania osôb a vecí,

§ 39 ods. 1, 2 a 3 prostriedkami operatívno-pátracej činnosti sa na účely tohto zákona rozumejú sledovanie osôb a vecí, monitorovanie osôb a dopravných prostriedkov... . Policajný zbor je oprávnený používať prostriedky operatívno-pátracej činnosti pri odhaľovaní úmyselných trestných činov a pri zisťovaní ich páchatel'ov..., monitorovaním osôb a dopravných prostriedkov na účely tohto zákona sa rozumie spracovávanie informácií o osobách a dopravných prostriedkov v rozsahu údajov podľa Schengenského dohovoru, ktoré získali útvary Policajného zboru pri plnení svojich úloh,

§ 39a ods. 1 kriminálnym spravodajstvom sa na účely tohto zákona rozumie činnosť, ktorou sa utajeným spôsobom získavajú, sústreďujú a vyhodnocujú informácie o trestných činoch a ich páchatel'och a vytvárajú sa podmienky na použitie agenta,

§ 69 ods. 4 informácie a osobné údaje, ktoré vedie Policajný zbor podľa odseku 1, ako aj zvukové, obrazové alebo iné záznamy z miest verejne prístupných, ktoré vedie Policajný zbor podľa odseku 2, sa poskytujú prokuratúre, súdom, ... a ďalším právnickým a fyzickým osobám, len ak je to nevyhnutné na plnenie ich úloh podľa osobitného zákona,

§ 80 ods. 1, 3 policajti sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámili pri plnení úloh Policajného zboru alebo v súvislosti s nimi a ktoré si v záujme právnických alebo fyzických osôb vyžadujú, aby zostali utajené pred nepovolanou osobou, povinnosť mlčanlivosti sa nevzťahuje na oznámenie kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti. Od povinnosti mlčanlivosti môže oslobodiť

minister alebo prezident Policajného zboru.

V zmysle § 113 ods. 1, 2 Tr. por. sledovaním osoby a vecí sa rozumie získavanie informácií o pohybe a činnosti osoby alebo pohybe vecí, ktoré sa vykonáva utajovaným spôsobom, sledovanie možno vykonať v trestnom konaní o úmyselnom trestnom čine, ak možno dôvodne predpokladať, že ním budú získané skutočnosti významné pre trestné konanie. Príkaz na sledovanie vydáva písomne predseda senátu, pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní prokurátor.

V intenciách tretej vety ods. 1 § 199 Tr. por. ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, začne policajt trestné stíhanie vykonaním zaist'ovacieho úkonu, neopakovateľného úkonu alebo neodkladného úkonu.

Z citovaných ustanovení je zrejmé, že Policajný zbor operatívno-pátraciu činnosť vykonáva iba do okamihu, pokiaľ nezistí potrebné informácie o páchatel'ovi a trestnej činnosti odôvodňujúce začatie trestného stíhania. Ak by policajti pokračovali v tejto činnosti aj po získaní týchto informácií, ide vždy o nezákonné sledovanie osôb a vecí, ktoré je neoprávneným zásahom do súkromia fyzickej osoby. Po získaní spomínaných informácií sa preto musí postupovať podľa Trestného poriadku, aby sa zabezpečilo rešpektovanie práva na súkromie patriace medzi základné práva a slobody zakotvené Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V spise sú úradné záznamy polície zo 17, 22, 23, 24 a 25. apríla 2013 (č.l. 122 - 126 spisu), ktoré obsahujú informácie o podozrení z páchania úmyselnej trestnej činnosti s omamnými látkami - pervitínom osobou s prezývkou „N.“, následne stotožnenou s J. O., ktorý drogy určené na predaj vozí v osobnom motorovom vozidle Škoda Octavia RS, ev. č. E. po poľnej ceste medzi obcami Kolárovo - časť Veľký Ostrov a Dolný Chotár. Bez akýchkoľvek pochybností z nich vyplýva, že informácie boli políciou získané minimálne 7 dní pred zadržaním páchatel'a a zaistením drogy. Napriek tomu polícia vykonala aj následné dvojdnové (23 a 24. apríla 2013) sledovanie poľnej cesty, kde predpokladala prízjazd páchatel'a s pervitínom, čo bolo pred súdom potvrdené svedeckými výsluchmi príslušníkov polície npor. Mgr. G. Y., npor. X. J., por. T. F. a Mgr. A. Y. (č.l. 280 - 287, 317 - 319 spisu) bez toho, aby boli pred týmto výsluchom zbavení povinnosti mlčanlivosti. Nebezpečenstvo z omeškania a ani neodkladnosť úkonu do začatia trestného stíhania uznesením podľa § 199 ods. 1 veta tretia Tr. por., vzhľadom na vedomosť polície nebolo aktuálne.

Mgr. Y. - vyšetrovateľ PZ ako svedok uviedol, že príslušníci OKP mali poznatky o drogovej trestnej činnosti obvineného, preto ako vyšetrovateľ bol prítomný v blízkosti miesta, kde došlo k zadržaniu podozrivého v zmysle § 85 Tr. por., z dôvodu rýchlej a úspešnej realizácie prípadu. Poprel, že by tam bol aj predchádzajúci deň, čo však odporovalo svedeckým výpovediam príslušníkov PZ. Nevedel, či v dobe zákroku proti obvinenému bolo začaté trestné stíhanie, prokurátora o vydanie príkazu na sledovanie nežiadal. Predpokladal, že príslušníci PZ vozidlo obvineného zastavovali podľa zákona o Policajnom zbore. Z príkazu na prehliadku vozidla (č.l. 36 spisu) a na osobnú prehliadku obvineného (č.l. 56 spisu) z 24. apríla 2013, ktoré vydal tento vyšetrovateľ vyplýva, že sa tak stalo po predchádzajúcom telefonickom súhlase prokurátora z 24. apríla 2013 o 19.20 hod. K zadržaniu obvineného došlo na príkaz vyšetrovateľ'a bez predchádzajúceho súhlasu prokurátora, lebo vec nepripúšťala odklad a súhlas vopred nebolo možné dosiahnuť, nakoľko osoba bola pristihnutá bezprostredne po čine.

Dovolací súd konštatuje, že sledovanie páchatel'a konkrétnej trestnej činnosti bolo vykonávané bez príkazu príslušného prokurátora podľa § 113 ods. 2 Tr. por., polícia toto sledovanie podľa zák. č. 171/1993 Z. z. už nemala právo vykonávať pre konkrétne znalosti o páchatel'ovi a páchanej trestnej činnosti. Táto okolnosť bola policajtom známa. Pri tomto sledovaní preto bol prítomný i vyšetrovateľ. Prokurátor, ktorý bol požiadaný o súhlas s uvedenými prehliadkami, zrejme nebol podrobne informovaný o všetkých rozhodných skutočnostiach, pretože v opačnom prípade by taký súhlas nemohol dať.

Za daného stavu bol postup polície nezákonný a to nielen pokiaľ išlo o sledovanie páchatel'a a pervitínu,

ale aj o prehliadku osobného motorového vozidla so súhlasom prokurátora a zaistenie drogy, ktorým úkonom bolo začaté trestné stíhanie a následne bolo vznesené obvinenie. Ide o úkony, ktorými sa získal dôkaz podstatný pre začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia. Táto nezákonnosť sa následne preniesla aj na dôkazy získané v prípravnom konaní a na dokazovanie v konaní pred súdom prvého stupňa, bez možnosti napraviť túto nezákonnosť.

Samotný prvostupňový súd v rozsudku konštatuje, že podozrivý - obvinený bol minimálne jeden týždeň pred zadržaním sledovaný príslušníkmi polície v rámci operatívno-pátracej činnosti v zmysle zákona o Policajnom zbore. Toto zistenie však nesprávne vyhodnotil ako zákonný postup polície. Nezákonnosť nenapravil ani krajský súd v odvolacom konaní, keď napadnutým uznesením odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd preto rozsudkom vyslovil, že uznesením krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v ustanoveniach §§ 113, 199 ods. 1, 319 Tr. por. a § 39 ods. 1 zák. č. 171/1993 Z. z. v neprospech obvineného J. O.. Napadnuté uznesenie a rozsudok prvostupňového súdu zrušil, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Okresnému súdu Komárno prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol. Tento súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 1, 2 Tr. por.

II.

Obvinený trest odňatia slobody vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov.

Podľa § 380 ods. 2 Tr. por. ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Najvyšší súd nezistil dôvod na vzatie obvineného do väzby v zmysle § 71 Tr. por., preto ho prepustil ihneď na slobodu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.